

Zas Patweefchu lauschu draugs.

1837. 4 Nowbr.

44ta lappa.

Sauna sinna.

Is Jaun-Jelgawas. Neismannijamas irr winna teefas! Ne bij kenna, tad kahds leezineeks preefsch Jaun-Jelgawas pils-teefas bij pahrklausams. Teefas preefschfehdetaja kungs winnu zeeti peefohdinadams, pamahza, lai taisnibu isfalka; jo winnam pehzak wehl effoht ja apwehre; bet nepateesa swehreschana zilwekam ne ween kaunu darroht lauschu preefschâ, bet pats Deews to arri ne likfchoht palikt nefohditu un t. j. p. Us to leezineeks atfalka tâ: "Pateizam it no firds par juhfu pamahzifchanu! Lai Deews dohd, ka katris to neuntu wehrâ! bet man pee pascha meefahm ta sime, ka juhfu wahrdi irr pateefigi!" Parahda nu labbu rohku, kam diwi pirksti, garrais un widdischkîs, gluschi faaugufchi kohpâ. "Kaugait schê, zeenigs kungs! tê Deewa fohdiba! Mans tehwa tehwa-tehws nepateesi irr swehreis — kâ wiffi jau sinnam — un mannam tehwa-tehwam, mannam tehwam tâpat, un arri man pascham nu schi pahmahzifchanas sime ja ness pee sawahm meefahm!" — Bet, gohds Deewam! manneem behrneem wairs naw! teem rohziņas tahdas, kahdas jau zilwekam peenahkaks, un tee sawu darbu bes kaweschanas un pareisi warr pastrahdabt. — Bet kam, to lassoht, lihds ar mannim prachâ ne nahf swehta Apustula Pahwuta wahrdi? — Sakka tâ: (Keem. 11, 33. 34. 36.) Ak dsklums tahs baggatibas un gudribas un Deewa atfifschanas! zif neismannijamas irr winna teefas, un neis-dibbinajami winna zelli! Jo kurfch irr pasinnis ta Kunga prachu? Jeb kurfch irr bijis winna padohma-deweis! — Winnam gohds peederr muhschigi! Amen!

C***n.

Rehnisch us weenu gaddu.

Beidsama pufse.

Prinzis satrukaks par to, ko dsird un prassa wehl: Ar ko tad warr nahkamai nelaimet isbeht, un no tahs isfargatees? — To warr gan — atfalka deewabihjigs runnas un padohma kungs sawam Rehniam — to warr gan, bet jel zittadi ne, kâ tâ: Tew buhtu jafuht' darbakaudis turp us to fallu, fur aisnahfsi, lai tur ustaisa leelus magasinus un tohs peepild ar wiffu, kas ween wajaga un labbi derr pee pahrtifschanas un ar ko sweschâ weetâ bes behdahm warr dshwoht un gohdam it turrigi rahditees. Tad nu nemm labbi wehrâ scho sawu laimes laiku un brihdi, fur tew wehl wiff peederr, fur wehl waldi, un pasause tew klausa; laiks ahtri pahreet, kâ ar spahneem skreijohht, un ne azzumirkîs, kas pagahjis, tew ohtrâ reis' rohka kluhs. Argahdajees wiffu wai-

raf, ka tu tai weetâ, fur tew pehzaf ilgu ilgu laiku jadshwo, to ween atrad-
difi sawâ preekschâ, ko tu turpu buhfi aishuhrijis un preeksch sewim sagahdajis
taggad schinnî ihfâ laikâ, fur pee mums wehl effi.

Behninsch tudal labpraht peenehme sawa gohdiga drauga gudru padohmu.
Zaisni, gudri un mihligi waldidams sawu semmi un tautu, lifke winsch tudal
arri us ohtru fallu pahrzelt un aisnest wiffu, kas ween waijadfigs bij, un ar ko
sawas nahkamas deenas un sawu ilgu mittekli tur warreja sew jauku un labbi
patihkamu darriht. Da tam bij' arri schim ta schkirshanas deena flahht, fur
tam atnehme to waldischanu. Bet gudrs Behninsch par to ne bija noskummis,
bet wehl ar preeku pats jau ilgojahs pehz; to brihdi, fur to nepaleekamu weetu
un grehtu ammatu atstahs, un dabbuhs eeeet sawâ jaunâ walsti, fur scham ilgi
buhz dshwoht un palikt, un fur jaunu gohda ammatu labpraht gribb sahht un
tizzigi nokohpt. Gan neschehligi saldati winnam to waldischanu atnemdami
pehz wezzu wezzeem likkumeem schinnî fallâ, ar scho labbu Behninu tikpat grehti
darrija, kâ ar wisseem, kas ween lihds schim tē bij pabeiguschi sawu waldischa-
nas gaddu; tomehr laudis labbu, mihligu waldneeku tohti noschehloja, pehz winna
raudaja, un peeminneja winna waldischanas laiku ilgi ar gohdu. Bet pats Beh-
ninsch aishahze it laimigi us sawu jaunu semmi, atradde tur jo leelu laimi
un labklahschanu, ko ihstâ laikâ sew bij pareisi pats fataishjees. Sawu jaunu
jauku dshwofli, lihds ar sawu jaunu ammata darramu turpat, zeenija un no-
sauze winsch pats par fwehtu weetu un fwehtu ammatu, par ko ne warreja
beigt tam Wiffu-augstakam sawu un gohdu doht, ka winsch tik labbi ar winnu
bij' darrijis.

Bet kas tad nu schis tahds stahsts no Behnina us weenu gaddu! — Tahds
jelle muhscham pasaulē nau bijis, nedf warr buht! Tad tikfai neeka pasaffa,
kas ne sunnam, ne kaffam. Zâ gan leekahs buht, kad scho stahstu bes apdohma
dshird woi lassa, ko stahstu un pasaffu teizeji tur Uraberu semmē, laika kawescha-
nas pehz, laudim mehds stahstih. Bet kad to kreeti apzerre, wehl ohtru reifi
lassa, un wehl reisi, un kad proht winnu pareisi islikt, tad tē gan skaidri
rahdisfees it gudra un jauka lihdsiba, zilwekam nudeen par labbu waijadfigu
mahzibu. Tad usmannigs, deewabihjigs lassitais woi klausitais gan pats isliks
scho stahstu tâ:

Zas labs un tohti baggats kungs, kas sawu wehrgi mihloja, irr pats
augstais mihlais Deews debbests, kam zilweks peederr ar meesu un dweh-
feli. — Zas wehrgis, kas par Behninu paleek, irr pats zilweks schinnî
laizigâ muhschâ. Kungs par brihwu to palaidis, un baggati winnu apdahwi-
nais ar wiffu, kas us to ween waijaga, gribb lai nu wiffas meefas un dweh-
feles spehkus pareisi walfadams, pehz sawas laimes pats dsennahs, un lai par
to nu pats ruhpiigi gahda, ka tam labbi flahjahs. — Za falla, fur auka
winnu usmett, irr semme, zilwekam nolikts mahjoklis, fur wezzaki un raddi
winnu mihligi fanemm, kad peedsem, tam kâ prettim nahkdami ar preeku, un
ko pats schehligs Deews tik brihuishki un baggati irr ispuschkojis un apdahwi-
nais ar neisflaitamahm patihkamahm jaukahm leetahm un schehlastibas dahwa-
nahm; schahs atrohhd zilweks jau gattawas, ar wisseem lohpineem, putneem un

swehreem, kad schinni pasaulê teef; schee lihds ar wissu dabbas jaukumu paschi peeteizahs, kâ zilweka pawalstneeki, un winnu ezeff par sawu kungu un Fehniu, kam schee peederr, un par kurreem scham buhs waldirht. (1. Mosh. grahm. 1, 26.) — Weens pats waldischanas gads, woi tas ne rahda jauki gan un it pareisi zilweka ihfu dsihwibas laiku schê wirs semmes? — To gan leela pufse zilweku aplam walfo un nepareisi teem negudreem Fehnieem lihdsi, kas apmah-niti no fahrumeem un preekeem to ne peeminneja, kâ teem us preekschu klahfees; tê waldischanas gads teem pa gallam, un nu teem nahk ilga grubta fohdiba. Ittin tâpat arri wissi zilweki, kas pehz meefas ween dsihwodami schinni laikâ, muh schibu ne peeminn, neds us to taifahs, kamehr patti nahwe jau klah irr. — Bet kas tad tas deewabihjigs gudrs runnas kungs un lihds-waldineeks tahds warre buht, pehz ka padohmu Fehniensch ar ween prassa, un pehz to arri turrahs un darra? Tas irr teescham patti labbaka leeta schinni jaukâ lihdsibas-stahstâ, jo tas apshime pascha zilweka gaischu prahtu un ihstu gudribu, kas no swehtas tizzibas pareisi pamahjita, un no pascheem Deewa wahreem ihsti apgaismota, us labbu ween dohma un wadda. — Tâpat arri tee strahdneeki, un wissas labbas leetas un mantas, ko Fehniensch sawâ preekschâ us ohtru fallu aisfuhht, fur dohma pehzak pats nonahkt un tur ilgi dsihwoht un palikt, zittadi nau, kâ stipra swehta tizziba, un gohdiga taifu a dsihwofchana schinni semmes muhschâ, ar ko winsch zerre pehz Deewa schehlastibas tur zittâ faulê labbu swehtu mahjokli few eetaisfht. — Bet ko tad apshime tee rupji zeet firdigi saldaci, kas katram Fehninam neschehligi atnemm tahs waldischanas gohda sîhmes un drehbes, un nejaukas sfrandas tam usmanz? — Woi ne buhs wezzuma wahjiba un grubtumi, un tahs daschadas nahwes wainas un flimmibas, kas jel ne weenu zilweku ne schehlo neds taupa, ka stundina klah irr; schee darra zilweku gan wahju un nejauku, ir daudstreif ar leelahm fahpehm winnu mohjidami, eekam nahk tai gohdibâ, ar ko Kristus pagohdinahs tappis un kas fohlita arri teem, kas lihds zeetuschî ar winnu. (Neem. 8, 17). Ir to laiwu, eeksch ka tee saldaci atnestu Fehniu eesweed, kas winnu buhs aisnest us zittu fallu, to islikdams warre gan labbi lihdsinahht fahrkam jeb fappam, kas tâpat arri beidsamais traufs jeb weeta irr, fur gallâ ikweenu noleek, kas ween wirs semmes irr dsihwojis. Wehl ta firds-ilgo-fchana, ar ko gohdigs Fehniensch pareds un pats jau gaida sawa ammata gallu, us nahkamu pateekamu mahjas-weetu jau preezadamees, tas schinni lihdsibas stahstâ pareisi eeshime to labbu drohschu prahtu, ko tizzigs kristigs mirrejs allasch rahda sawâ beidsamâ Rundâ, kam pateesi stipra tizziba un zerriba bijust. — Un beidsohht patti laime un jauka dsihwe, ko labs Fehniensch tur ohtrâ fallâ zerre atrast, un arri pateesi tur dabbu un bauda, irr gan labbi lihdsinajama un turrama par to swehtu tabk lahschanu, ko Deewa isredseti gaida un kas teem preefohlita tur muhschigds preeka-dshwoktôds debbesis, no ka Deewa wahrs tâ fakka: (1 Korint. grahm. 2, 9). Ko azz ne irr redsej'fi, un aufs ne irr dsirdejs'fi, un ne kahda zilweka firdi irr nahkufi, ko Deews irr fataisjijis teem, kas winnu miht. R. S.—z.

1879

1879

Sluddinafchana s. innid. 1.

1. Das Latweeschu draugs arri nahkofchâ gaddâ ne mittefees, sawus lassitajus ap mefleht, ja tik Deews arri us preekschu rakstatajem usturrehs dshwibu un wesselibu. Dâpatt arri dohmajam drihs pehz jauna gadda sabht ar to trefchu fehju no tahm grammatinahm, ko sauz: Deewa wahrdu mihlotajem. — Zerrejäm, ka Debbes-Zehws mums jo deenas jo wairak palihgu un lassitaju peeweddihs, ka schahs lappas un grammatinas mihleem Latweescheem ittin par dwehfeles labbumu isdohrohs.

2.

Waliffe jau gattawa 8ta sauja no tahm grammatinahm, kam wahrd: "Deewa wahrdu mihlotajem ohtra fehja." Arri schinni sauja I) diwi jauki spreddiki eekschâ, ko pats muhsu Luters sawâ laik wahzifsi sluddinajis; pirma: pahz Jesus lih dshibu no ta Wariseera un ta muitneeta; un ohtra: pahz to lih dshibu no schehtiga Samaritara. II) No teem wahrdeem, dwehfelehm par atspirgshânu, scho reis' astoz tur atroh dahs; un prohti: no pateefas tizzibas, no dwehfeles meera, no aprunnaschanas, no ssnamas-firds leezibas, no fristiga zilweka leelakas gabhaschanas, no ihstas firds-pasem mibas, no grehtu fuhdseshanas un no ustizzibas.

3.

23schâ November schai gaddâ, pehz pussdeenas pulksten 4, Jaun-Drustes muischâ, Dsehrbenes basnizas walst, pee Zehschu aprinka kummiffar-teefas us uhtrupu par schkhtu naudu pahrdohs 24 puhrus seemas-rudsu, kas frohnam peeder un Wahrzenes muischâ usberti. Prohwi warr dabbuht raudsht pee kummiffar-teefas Jaun-Drustes muischâ.

Einna, zil naudas 5. November-mehn. deenâ 1837 eeksch Nihges makfaja par daschahm prezzehm.

Par	Makfaja:	Sudr. nauda. Rb. R.	Par	Makfaja:	Sudr. nauda. Rb. R.
1	puhru rudsu, 116 mahrziaus smaggu	1 15	1	pohdu (20 mahrzineem) wafu	7 —
—	meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1 —	—	tabafa	— 65
—	kweeschu, 128 mahrzin. smaggu	1 80	—	sweesta	1 90
—	ausu	— 55	—	dselses	— 75
—	firnu	1 50	—	linnu, frohna	2 —
—	rupju rudsu = miltu	1 25	—	brakka	1 80
—	bihdeletu rudsu = miltu	1 50	—	fannepu	— 80
—	bihdeletu kweeschu = miltu	2 30	—	schkhtu appinu	3 —
—	meeschu = putraimu	1 40	—	neshkhtu jeb prezzes appinu	2 —
—	eefala	1 5	—	muzzu filtu, eglu muzzâ	3 30
—	linnu = fehflas	2 75	—	lasdu muzzâ	3 40
—	fannepu = fehflas	1 20	—	smalkas fahls	4 60
1	wesumu seena, 30 pohdus smaggu	3 —	—	rupjas baltas fahls	4 75
barrotu	weherschu gaku, pa pohdu	1 —	—	wahti brandwihna, pussdegga	6 —
			—	—, diwdegga	8 50

Weenu fubraba rubli warreja dabbuht par 359½ kapeikeem warra naudas.

Lihd 2. November pee Nihges irr atnahkusch 1213 fuggi un aishbraufusch 1188.

Drihw drikkeht. No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas puffes:

Dr. C. E. Napierky.